

גליון מס' 2 מנכ"ל: מאיר ש. עשור, עורך מקצועי: ד"ר עמי שקד, מפקה: ריקי בן זיו

כתובת המערכת: "איגוד ינ"ר" - הקדש עולם שע"י ביה"ד להקדשות י-ם • ת.ד. 16130 ירושלים מיקוד 91161
טל: 02-6412970 פקס: 02-6410880 • www.ynr.org.il Email: iamfg@bezeqint.net

ירחון- "נישואין של אושר" • תפוצה: 60,000 עותקים. בבתי דין רבניים, מוסדות דת רלוונטיים, חברי איגוד מנויים לירחון וחברי מועדון "משימה בשניים" שרותי גרפיקה והדפסה: דפוס עמירם מרכז שטרן 2 גבעת שאול ירושלים טלפון: 02-6525850

מפרי השקד

טור אישי מאת ד"ר עמי שקד

בנין עדי עד

כזהו קשר של "בנין עדי עד" שאינו שוקט על שמריו. בעניין זה שמעתי פעם על אברך שזה עתה נישא אשר שאל את רבו עד מתי הוא, החתן, נמשל למלך. השיב לו הרב בתבונה רבה: כל זמן שתראה באשתך מלכה ותתנהג כלפיה בהתאם, אתה תהיה משול למלך. הבעל קובע את קווי המתאר האישיים שלו, והיחס כלפיו ע"פ הדרך בה הוא מתנהג כלפי רעייתו, "כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם" (משלי). גם כאן רואים ביטוי ברור למהות הדינמית, המתפתחת והמשתנה של קשר הנישואין. זוהי התפתחות שאין לה שיעור. הפסקת ההשקעה בטיפוח והתחדשות הנישואין תביא לתחושת עצירה שמשמעותה מחנק, סתימה ונסיגה אחורה.

חז"ל אמרו "עשה לך רב וקנה לך חבר" (פרקי אבות פרק). חבר צריך לקנות בעשייה מתמדת של מעשים מקרבים, אוהבים ותומכים. "חבר" לא מגיע "מוכן להפעלה" עפ"י רצונות ושאירות. יש צורך להשקיע בהתמדה ובמעשים מקרבים על מנת להגיע לדרגה גבוהה של "ביחד" המבוסס על אחווה ורעות. מאחר והחברות החשובה והמשמעותית שיש לו לאדם היא זו שהוא מפתח עם אשתו, הרי שלא כל שכן שחברות זו היא "נקנית", נרכשת דרך התפתחות והתמסרות לתהליך מתמשך של נתינה והתקרבות. צריך להשקיע בהתמדה על מנת לרכוש סטטוס של אחווה ורעות בקשר הנישואין. בני הזוג מתפתחים ליחידה מלוכדת, חזקה ויציבה דרך השקעה מתמדת זו בזו, זה בזה, ושניהם גם יחד בזוגיותם.

אחד ממאפייניו העיקריים של קשר נישואין יציב ומתפקד הוא שבני הזוג לא מקבלים אותו כברור מאליו, אלא דואגים לפתחו ולטפחו בקביעות. קשר נישואין, גם אם הוא טוב מספיק, דורש הזנה וטיפוח מתמידים, שאם לא כן יקמול. ממש כמו פרח הדורש דאגה ומסירות קבועה ומתמשכת בגידולו.

נהוג לאחל לזוג שנישא, וגם קודם לכן במסיבת האירוסין, שיזכו וחיי הנישואין שלהם יהיו "בנין עדי עד" (הלקוח מסדר ברכות האירוסין). יש בה בברכה זו התבוננות וכוונה עמוקה באשר לאופי ולהתפתחות קשר הנישואין. ניתן ללמוד מברכה זו כי קשר זה איננו מגיע לידנו כדבר מוכן, אליו נכנסים אל המוגמר, כאל אירוע "אינסטנט" וחד פעמי, אלא יש לבנות, לפתח ולטפח את קשר הנישואין בבחינת "עדי עד", באופן תמידי וקבוע. אל להם לבני הזוג לקבל את מושג הנישואין כברור מאליו, אלא עליהם לראות בברית הנישואין בסיס עליו יפתחו ויטפחו את הקשר ללא הפסקה וללא לאות.

קשר הנישואין איננו מהות סטאטית, עומדת וקבועה, אלא תהליך של זרימה, התחדשות, התפתחות ותנועה מתמדת קדימה. אלה המקבלים את הנישואין כדבר "שלם" מלכתחילה עלולים להיכנס למין רגיעות ושאננות שיש בהן פסיביות ואי-עשייה. אלא המבינים כי השלמות בקשר הנישואין הנה פוטנציאל שיש לממשו, יגשימו שלמות זו בעשייה מתמדת;

הבטים הלכתיים בנישואין

מאיר שמעון עשור טוען רבני 052-220774

"מעשה ידיה של האשה" תקנו חז"ל: "תחת מזונותיה".

והיא אינה משתתפת בעול הבית. יש השואלים "האם תקנה זו ניתנת לשינוי לרצונות בני הזוג"? התשובה היא "כן" - אם הצדדים הסכימו במשותף, או אם האשה בלבד מעוניינת לבטל תקנה זו, יכולה לומר לבעלה "איני ניוזנת ואיני עושה" במקרה זה היא לא חייבת לעבוד ואף לא במלאכות הבית, ובעלה אינו חייב לפרנסה, ועליו תהיה מוטלת חובת מלאכת עבודת הבית או הוצאות העוזרת. הבעל ללא הסכמת אשתו אינו יוכל לומר לה "צאי מעשה ידיך במזונותיך", כלומר: לכי ופרנסי עצמך. כיון שאין האשה מחויבת לעבוד כדי להרויח כסף למען הבעל ואפי' אם יש בידיה אפשרות לעבוד אין הבעל יכול לחייבה, בסיטואציה כזו תהא האשה חייבת במלאכת עבודת הבית.

חז"ל הטילו את חובת פרנסת האשה על בעלה וכנגד זה תקנו חז"ל שמעשה ידיה של האשה שייכים לבעלה. חז"ל התכוונו במושג: "מעשה ידיה" - שהם עבודות משק הבית, טיפול בילדים וכיוצא ב. וכפי המקובל במדינה לפי רמת החיים של הזוג, ולכן המושג "מעשה ידיה" ניתן לשינוי בהתאם לזמנים, מקומות, רמת חיים ומנטליות של בני הזוג. עוד תקנו חז"ל שהכנסות האשה מעבודתה שייכות לבעלה (אין מדובר כאן בהכנסות עודפות אלא בהכנסות המספיקים למחייתה בלבד), למרות שאין הבעל יכול לכפות את אשתו לעבוד ולהרויח, אם עובדת היא ומסייעת בפרנסת הבית ומשתכרת כדי מחייתה ההכנסה הזו שייכת לבעל כנגד חובתו לפרנסה. הטעם לתקנה זו של "מעשה ידיה" של האשה לבעלה היא כדי שלא תהיה איבה ביניהם כשהוא מפרנס אותה

כדורים הם לא סוף החיים...

מקרה שנתקבל במוקד וטופל ע"י

הרב משה יוסף אוברלנדר - מנחה נישואין ומשפחה.

גירושין, כך ניתן להסביר מדוע הסתירה זאת מפני ההורים מאחר שתגובת ההורים היא בלתי צפויה, והם עלולים לערער את שלום הבית, דבר ממנו רצתה האשה להמנע. המחשבות והספיקות מתרוצצות במוחה, ואי קבלת החלטה מלאה לגבי המשך הנישואין מונע בעדה להתקשר עם בעלה בכל נימי נפשה.

ההדרכה בשיחות עם האשה הוסבר לה באריכות שערך האדם נמדד בהתאם לכשרונותיו ומאמציו שהוא משקיע כמו כן הועבר לה באופן ברור ומוסמך מסר מרגיע מצד הפסיכיאטר על היכולת לאזן את בעלה בנושא החרדות בעזרת כדורים ואין הדבר שונה מכל מחלה אחרת.

כמו"כ הוסבר לאשה כי מדובר בבעיה נפוצה אצל אנשים ורבים המסתייגים מלקחת כדורים מפני סטיגמה של בעיה פסיכולוגית. "אם אני לוקח כדורים סימן שאני חולה נפש". לפיכך אין לראות בבעיית החרדות מחלת נפש וכמוהו כבעיות אחרות כגון: בעיות קשב או בעיות חרדה וחוסר ביטחון, אלו בעיות שאינן מוגדרות כמחלות עם הפרעות קשות.

לכן צריך להבין שלאחר התפתחות הרפואה ידוע שלא כל מי שמגיע לפסיכיאטר נצמיד לו באופן אוטומטי תווית של חולה נפש. יש להעריך את הבעל על שהשכיל להעזר בטפול תרופתי דבר שיאפשר לו להיבנות ולתפקד חיים רגילים ונורמליים כאחד האדם.

כמו כן הרגענו את האשה באשר לחששות שהיו לה בדבר התורשתיות של בעיית החרדות.

יחד עם זאת הובהר לה שהיא יכולה להתייעץ עם רבנים לגבי המשך הבאת ילדים לעולם (הגם שלא נראית בעיה) אך בשום פנים ואופן אי אפשר להכניס את הנושא במערכת השיקולים של המשך נישואין מכיוון שהוא הביא כבר 3 ילדים לעולם ואדרבה אם היא תמשיך להביא ילדים זה רק יחזק את מערכת הנישואין.

האשה שגלתה נכונות לעבודה עצמית עם ליווי המנחה, חיזקה את יחסה האישי כלפי בעלה, התחילה להעריך אותו יותר וגילתה עם הזמן את הצדדים החיוביים והטובים שלו. הבעל מצידו המשיך את הטיפול הפסיכיאטרי שהצליח מאד לאזן אותו מבחינה נפשית.

אין שמחה כהתרת הספיקות!

מדובר בזוג בשנות העשרים לחייהם, נשואים מזה 5 שנים ולהם 3 ילדים. לפני כשנתיים האשה גילתה באופן פתאומי שבעלה לוקח בסתר כדורים נגד חרדות, ומאז מערכת הנישואין בנסיגה, כשמחשבותיה נעות בין המשך נישואין - לגירושין.

להלן מסי' שאלות שהועלו ע"י המנחה, והתשובות שהתקבלו.

הרב אוברלנדר: מה בעצם החשש שלך להמשך הנישואין?
הפונה: אני חוששת שהמצב ילך ויחמיר ואינני יודעת האם הבעיה הפסיכיאטרית היא תורשתית, ואני חוששת לילדי.

הרב אוברלנדר: האם ההורים שלך מודעים למצב?
הפונה: לא.

הרב אוברלנדר: מדוע לא שיתפת אותם בהתלבטויותיך?
הפונה: אני מפחדת מתגובתם.

הרב אוברלנדר: האם את מעריכה את בעלך למרות מה שגילית?
הפונה: באופן כללי כן, הוא לומד כל היום בכולל עד שעה מאוחרת.

הרב אוברלנדר: אז אם כך מבחינת אישיותו הוא נראה לך מתאים?
הפונה: ציפיתי לבעל עם יותר הישגים תורניים.

הרב אוברלנדר: האם יש במשפחה אחרים שהגיעו להישגים גבוהים יותר הפונה: כן, הגיסים.
בשלב הראשון נערכה התייעצות מקצועית עם פסיכיאטר אשר שמע את הפרטים.

לדעתו המצב בהחלט ניתן לאיזון. לגבי הילדים אמנם יש סיכוי יותר גבוה לתורשתיות אך לא באופן משמעותי, לדברי הפסיכיאטר: "אף פסיכיאטר בעולם לא היה ממליץ שלא להביא יותר ילדים לעולם." לאחר קבלת חוות הדעת הפסיכיאטרית, הוחלט להתחסם למכלול מערכת היחסים הזוגית, ולא להתמקד אך ורק בנושא החרדה והתרופות. בבדיקה מעמיקה מתברר שערך הבעל נמדד בעיני אשתו בהשוואה לגיסים. ממילא האשה איננה מעריכה את בעלה לפי ערכו האמיתי. ניתן לקבוע שאם היתה הערכה אמיתית נכונה כלפי הבעל, נושא הכדורים היה מתגמד, והופך לזניח. התרשמות כללית בדברים שהאשה הביעה במהלך שיחות ההנחיה ובקריאה בין השורות מתרשמים מקשר בסיסי ורגשי בין בני הזוג, ובלב האשה פנימה היא נוטה יותר להמשך הנישואין מאשר

מוקד ינ"ר - יעוץ נישואין ראשוני.

מוקד התנדבותי ארצי ליעוץ אישי זוגי ומשפחתי.

המוקד נותן שירות ארצי בהתנדבות לכלל האוכלוסייה

בנושאים אישיים זוגיים ומשפחתיים, ע"י הנחיה ויעוץ ראשוני,

הפניה ליעוץ ומנחים מתנדבים בכל הארץ לפי אזור מגורי הפונים.

המוקד בפיקוח ועד רבנים ואנשי מקצוע מומחים ומטפלים בתחום הנישואין והמשפחה.

מחלקה מיוחדת למגזר החסידי

שרותי מוקד ינ"ר

♦ יעוץ והכוונה בנושא זוגיות ומשפחה.

♦ יעוץ הלכתי או משפטי בעניני בתי דין רבניים בישראל.

♦ הנחיית הורים ויעוץ חינוכי.

בימי א'-ה' בין השעות: 10:00-16:00

מוקד לילה בין השעות: 18:00-22:00

הנישואין כבסיס לעבודה רוחנית

נותנים מקום לבורא עולם גם בחיים האישיים והרגשיים שלנו?" חשובה השותפות בין בני הזוג להכרה כי אותה השגחה הפרטית שהביאה אותנו להתמודד עם הקשיים שלפנינו, היא גם תעזור לנו להתמודד איתם. בכדי להצליח "לעלות שלב" ולהגיע להכרה הרוחנית הזו, יש הכרח לנסות ולנתק את ניסיון השינוי הנוכחי, מניסיונות דומים במהלך ההיסטוריה הזוגית.

בן הזוג - כמורה רוחני

אחד הדרכים להצליח במערכת הזוגית היא לנסות ולראות את עצמנו כראויים לשמש בתפקיד מדריכים/מורים רוחניים של בני זוגנו. מעמד זה של מורה רוחני הוא מעמד המאפשר לנו לתת לבן זוגינו רעיונות, מחשבות יצירתיות ודוגמא אישית, על מנת שדרך התנהגותנו שלנו ויקבל כלים להתפתח באופן רוחני.

זהו מעמד מחייב בו המדריך הרוחני אינו מפקד או שליט, אלא דמות הראויה בעצם מהותה לשמש בתפקיד זה. ברור גם כי התפתחותו של בן זוגי תהיה באופן זה דלק ומניע להתפתחות העצמית שלי. כלומר התפתחותי תלויה בהתפתחות בן זוגי, כל זמן שאני לא מאפשר ועוזר להתפתחות ולצמיחה של "המורה הרוחני שלי" לא אוכל בעצמי להגיע ליכולות הרוחניות שלי.

לפעמים הדרכה ויעוץ מגורם שלישי המנוסה בתהליכים אלו עשויה לעודד תפנית חשובה מסוג זה עבור שני בני הזוג.

לדוגמא: מושג הצמצום ביהדות ידוע כדרך לתיאור בריאת העולם על פי הקבלה הקדושה ברוך הוא צמצם את עצמו מהמרכז לצדדים, וכך אפשר את קיומו של האחר - קיומו של העולם. במערכת הזוגית- שהאדם מדגים את צמצום האני שלו הוא מאפשר צמיחה מקבילה של "האתה" של הזולת.

משמעות המילים "צמצום האני" היא צמצום הצורך בשליטה, הגבלת צורת החשיבה האישית תוך נתינת מקום ולגיטימציה למחשבותיו ודעותיו של האחר.

צמצומים אלה אינם גורמים לאובדן כוח אלא דווקא לצמיחה והתרחבות של שני הצדדים.

כמובן שרגש חם ואמיתי שלנו כלפי בן זוגנו, הערכה על מאמציו והתפתחותו, וכן לפי נכונות לגמישות, יגרמו לו להמשיך לשאוף, להתקדם ולהתפתח.

ד"ר עוז מרטין הוא רופא ותרפיסט העוסק בטיפול ביחידים, בזוגות ומשפחות. בעבודתו הוא משלב את כלי הפסיכותרפיה עם תכנים של פנימיות היהדות.

לייעוץ אישי, הערות והארות ניתן לפנות לטלפון: 02-6529399
פקס: 02-6519944

כיום אני בת 50 ונשואה באושר לבעלי, אם לשה, אבל אני מרגישה שכאילו אין לי תכלית, חיי מתבזבזים לריק" "אני חיה בלחץ לא נורמלי, אין לי תמיכה בעל לא מתפקד, אני כועסת עליו, המצוקה הכלכלית מוציאה אותי מדעתי" "אני נשוי שלש עשרה שנה, יש לי מריבות בלי סוף עם אשתי היא לא מסוגלת להקשיב אלי"

חיי הנישואין מהווים עבור כל אחד, זה שהתחתן, וגם זה ש"בדרך", אתגר מעורר התרגשות אך באותה מידה לפחדים. חיי הזוג והמשפחה מקיפים את המערך הרגשי השכלי והגופני של כל אחד מאתנו, ולכן הם מהווים "קרקע" טבעית וזמינה להתפתחות רוחנית. בפשטות הדברים: זו היא עבודת המידות ברמתה הבסיסית והפשוטה אותה חווים כולנו במהלך חיי היום יום כויתור, התגברות על כעס, הכנעת גאוה וכו. בפנימיות הדברים: זו תפיסת חיי הבית והנישואין - כבית ספר לצמיחתנו כאנשים שלמים יותר, מאוזנים יותר, ובעלי מודעות ויכולת להתקרב אל בורא עולם על ידי עבודתנו, ובהמשך לפתח יכולת נתינה והשפעה על סביבתנו.

נראה לי כי בכדי להצליח ולהעביר את חיי הנישואין למהלך מעין זה עלינו להשתדל ולפתח מערכת זוגית בעלת אופי תומך בפיתוח של בן הזוג כמדריך וכמורה רוחני.

המטרה האידיאלית של הנישואין היא גדילה נפשית ורוחנית הדדית, שגם תיתן סביבה מאוזנת ושלימה לגידול ילדים באופן רוחני.

חשוב להבין כי תהליך בו הזוגיות מתפתחת לשותפות רוחנית אינה דבר פשוט, זהו תהליך התפתחותי איטי, פנימי, והדדי חשוב לנו כבני זוג הרוצים "לעלות רמה" באיכות החיים להסכים באמת כל אחד עבור עצמו ולאחר מכן עבור בן/ בת הזוג כי "כדאי להשקיע".

תהליך ארוך ומשמעותי כזה אפשרי רק בשותפות והשלמה עם בן הזוג שלנו, מתוך נכונות לראות בבן - הזוג מורה רוחני שבא ללמדנו דבר מה.

השלב הראשון הוא לנסות להוביל את עצמנו (כל אחד את עצמו תחילה) להסכמה שכלית ומודעת כי "עוברים" למערכת יחסים חדשה ובוגרת בה מנסים להתייחס אל חיי הזוגיות שלהם כאל לימוד רוחני. בשלב זה, ההתבגרות הפנימית שלנו נבחנת לפי מדת ההכרה באופי הרוחני מטאפיזי של חיינו. הקשה מכל, הוא לנסות ולפתח בתוכנו נכונות לשינוי הראיה האישית של משמעות ותפקיד בן הזוג בחיינו. כדאי לשם כך להתפנות להתבוננות פנימית בנוגע לשאל: "עד כמה אנחנו

* סיוע והכוונה לפנויים/ות במציאת בן/בת זוג.

* סדנאות וימי עיון לפנויים ופנויות בנושאים מגוונים ולוונטיים

ע"י אנשי מקצוע המומחים בתחום הזוגיות

* מיועד לציבורים: החרדי על כל גונו, דתי לאומי והמסורתי

מטרת המרכז להעניק סיוע והכוונה לפנויים/יות במציאת בן/בת הזוג.

בעזרת צוות אנשי מקצוע המתמחים בתחום הנישואין והמשפחה המלווים את בני הזוג ביעוץ,

הדרכה והכוונה עד לנישואין

סודיות מובטחת

מחלקה מיוחדת לנישואין שניים.

שכר שזכנות

האמור בחוזה שנחתם ע"י ובמידה ולא הוכחה עילה לביטול ההסכם שנערך בין הצדדים, המשודך יהא חייב לשלם הסכום שהוסכם.

לפני מס' שנים נדונה בבתי המשפט המחוזי והעליון תביעה לתשלום שכר שזכנות שהגיעה אף לבית הדין של העדה החרדית וביה"ד הרבני. המדובר היה באדם המשתייך לעדה החרדית, איש עסקים ובן למשפחה עמידה ולמרות שהגיע כבר לגיל העיצה (50) נותר רווק והיה להוט למצא עזר כנגדו. הוא פנה לשדכן וחתם לו על שטר התחייבות ובו התחייב לשלם לו דמי שזכנות בסך של מאה אלף דולר בתמורה לכך שהוא ישדך לו עלמה צעירה בשנות העשרים לחייה, לאחר שהשדכן עמד במשימה שילם לשדכן עשרים אלף דולר שכר שזכנות וסבר שיצא בכך ידי חובתו אולם השדכן עמד על תשלום מלוא שכרו עפי' ההסכם והגיש תביעה לביה"ש המחוזי ותביעתו נתקבלה.

המשודך לא אמר נואש והגיש ערעור לביה"ש העליון הוא טען בין היתר, כי לא היה בכוונתו לשלם סכום כ"כ גבוה וחתם רק כיוון שהיה נתון בלחץ נפשי וכי השדכן ניצל את מצבו הנפשי כדי לקבל הסכמתו לשלם שכר מופרז מאד עבור השתדלותו, ביהמ"ש דחה את הערעור ופסק כי על אף ששכר שזכנות בסכום של מאה אלף דולר הינו סכום גבוה מאד לפי כל קנה מידה, אין בכך כדי להוכיח חוסר גמירת דעת מצד המערער. כדי לסתור את החזקה לפיה הוא קיבל על עצמו ברצון את כל ההתחייבויות בחוזה שחתם עליו, וכי הלחץ הנפשי שלו לא היה בגדר ניצול של 'מצוקה' המהווה עילה לביטול חוזה גישת ביהמ"ש לשכר שזכנות מופרז כנ"ל אין בה כדי להוות גורם ממריץ נוסף לכל הפונים לסיועם של השדכנים ובמיוחד לדתיים חרדים שבהם לקבוע בהסכם ביניהם כי כל התדיינות משפטית תהא כפופה לדין תורה, דוויא.

נציין כי הסיפור של ידידנו המשודך לא הסתיים כפי שנפסק בביהמ"ש העליון: שכן לפני מתן פסק בערעור פנה המשודך והגיש תביעה נגד השדכן בבית צדק של העדה החרדית כדי לחייב להתדיין עמו בדין תורה, השדכן שאף הוא השתייך לציבור החרדי הופיע לדין אך הודיע כי הוא מוכן להתדיין אך ורק בביה"ד הרבני מתוך כוונה לעקוף את החרם של הוצאת "כתב סירוב" נגדו ובביה"ד השדכן לא הופיע לדיונים משום שחשש לאבד את פירות זכייתו בבית המשפט ביה"ד הרבני אשר דן כתביעה בבורות פטר את המשודך מתשלום שכר השזכנות, השדכן לא נרדם על משמרתו ופנה לביהמ"ש בבקשה לקבל פסק דין הצהרתי לפיו לא היתה לביה"ד הסמכות לדון בקשתו נדחתה והוא יצא כשידיו על ראשו.

אדם הפונה לשדכן בבקשה שיסייע לו למצא את בת/בן זוג נמצא בדרגה זו או אחרת של לחץ נפשי-רגשי או משפחתי- חברתי, לבנות את ביתו ולהקים משפחה בישראל, שדכן מקצועי בד"כ מחתים את הפונים אליו על הסכם לתשלום שכר טרחתו במידה והשתדלותו אכן תישא פרי באופן שהוא ימציא לפונה את אשר איותה נפשו והשידוך יגמר טו"מ.

במידה והשכר שהוסכם ביניהם נקבע בהתאם למנהג הנוהג באותו מקום ואינו חורג מגדר הסבירות, המשודך יהא חייב לשלם כפי שהוסכם. הבעיה מתעוררת כאשר הפונה מתוך רצונו העז להפסיק להיות פלג גופא, הבטיח לשדכן שכר שזכנות הרבה יותר מן הראוי ליתן לו כפי המנהג, האם חייב לשלם כפי שהבטיח או כפי המנהג!?

בהלכה קיימת בשאלה זו מחלוקת בין גדולי האחרונים הרמ"א בחו"מ סי' רסד 'סעי' ז' ו'פסק כי "בשזכנות אין לו אלא שכרו אע"פ שהתנה עמו לתת לו הרבה" הב"ח חולק ופסק כי חייב ליתן לו כל מה שהבטיחו.

ספר "דברי הגאונים" (כלל קו סעי' ל') כתב בשם שו"ת "פנים מאירות" שהעיקר כמו שפסק הרמ"א ומ"מ אם נתן לו שט"ח או משכון יכול השדכן לומר קיים לי כחנן רבונתא רמ"ל דאם הבטיחו יותר מחוייב לקיים תנאו. בתשובת מהרי"א הלוי ח"כ סי' קיז 'הביא מעשה בשדכן שביקש להציע שידוך לבנו של אדם עשיר אך כיוון שידע בו שהוא קמצן, אמר לו כי לא יקח ממנו שכר שזכנות כלום. לאחר שנתוודעו המחותנים אמר השדכן לעשיר שאם לא יתן לו ק"י זהובים שכר שזכנות יקלקל השידוך, העשיר היה מוכן לתת ק' זהובים כפי המנהג והשדכן לא נתרצה, אשת העשיר קפצה ונשבעה כי תתן לשדכן ק"נ זהובים ובעלה שמע ושתק, לאחר שנתוודעו המחותנים, אמר השדכן לעשיר שאם לא יתן לו ק"י זהובים שכר שזכנות יקלקל השידוך, העשיר היה מוכן לתת ק' זהובים ובעלה שמע ושתק, לאחר התנאים העשיר לא רצה לתת כלום בטענה שהיה אנוס, כיוון שהשדכן איים לקלקל השידוך ונשאלת השאלה כיצד על העשיר לשלם, אם בכלל? והשיב כי טענת האונס אינה טענה ומחוייב ליתן לשדכן ק' זהובים כפי הנוהג ופטור מהנ"י כמבואר ברמ"א הנ"ל: ואף שיש מן הקדמונים שסוברים שמחוייב ליתן כל מה שהבטיח מ"מ אין יכולים להוציא ממון מספק.

מבחינת המשפט האזרחי, ההסכם לתשלום שכר השזכנות שנערך בין השדכן לפונה אליו נבחן בהתאם לדיני החוזים הנהוגים ובמיוחד לפי העקרון כי חתומה על חוזה יוצרת חזקה בדבר הסכמתו הסובייקטיבית של החותם לכל

כן - אנו זקוקים להעשרת הזוגיות. אך - לא תמיד יש את הזמן והמקום המתאים. יש - אלטרנטיבה, ירחון "נישואין של אושר" מגיש בפניך מגוון רחב של מאמרים, העוסקים בחיי הנישואין והמשפחה מאמרים אלו נכתבים ע"י אנשי יהדות ואקדמיה העוסקים בנושא. דמי מנוי שנתי סך 75 ₪ - העלון יישלח ישירות לביתך. במנויך הינך תורם למוקד ינ"ר ומסייע למשפחה נוספת בהעשרת הזוגיות וחיי משפחה.

נישואין של אושר

להרשמה נא לפנות להנהלת האיגוד בטלפון: 02-6412970